Instanţa de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. Rodica Nicula)
Dosarul nr. 3r-298/25 (2-25006642-02-3r-21052025)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

21 august 2025 *****

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Cașcaval Andrei şi Bostan Angela

A judecat în ordinea art. 243 alin. (2) al Codului Administrativ al RM, fără ședință de judecată și fără citarea participanților la proces, recursul declarat de Tanasii Raisa, prin intermediul reprezentantul său, avocatul Corjan Angela, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 25 aprilie 2025, adoptată în cauza civilă în contencios administrativ, înaintată de Tanasii Raisa împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Consiliului Național de Asigurări Sociale privind constatarea încălcării dreptului și obligarea achitării prejudiciului moral,

Audiind raportul judecătorului Bostan A., în baza materialelor cauzei şi argumentelor recursului, Completul judiciar

c o n s t a t ă :

<u>Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.</u>

La data de 21 ianuarie 2025, Tanasii Raisa s-a adresat în instanță cu acțiune în contencios administrativ îndreptată către Casa Naționale de Asigurări Sociale, Consiliului Național de Asigurări Sociale, prin care a solicitat:

- constatarea încălcării, în continuare a dreptului reclamantului de a primi răspuns în limba solicitată, rusă, de la CNAS, drept recunoscut prin Decizia nr.117/24 din 31.10.2024 Consiliului pentru Egalitate;
- obligarea CNAS să achite în beneficiul reclamantei Tanasii Raisa, suma de 20 000 lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral.

În susținerea acțiunii, reclamanta a indicat că, la data 19.04.2024, la sediul CNAS, a avut loc audiență, la care s-a abordat problema corectitudinii stabilirii pensiei acesteia. Ca urmare a audienței petrecute, s-a emis răspunsul nr.T-3675/24 din 16.05.2024, perfectat în limba română, cu toate că petiționara e vorbitoare de

limba rusă, fiindu-i oferit translator în format on-line prin teleconferință, ceilalți participanți fiind prezenți fizic la audiență.

Menționează că, nefiind de acord cu răspunsul CNAS nr.T-3675/24 din 16.05.2024, reclamanta a depus plângere la Consiliul pentru egalitate privind pretinsa discriminare directă în exercitarea dreptului de a primi un răspuns în limba adresării pe criteriul de limbă.

Opinează reclamanta că a fost discriminată, pe criteriul de limbă de către CNAS, prin faptul că i s-a dat răspuns în limba română la problemele abordate de aceasta în timpul audienței din 18.04.2024, desfășurată în limba rusă la sediul CNAS.

Susține că, nu cunoaște limba română și, respectiv, nu înțelege ce i s-a comunicat în răspunsul nr.T-3675/24 din 16.05.2024, astfel, fiindu-i limitat accesul la informare în limba pe care o cunoaște.

Relevă că, a solicitat Consiliului pentru Egalitate examinarea plângerii și constatarea faptei de discriminare, iar la data 31.10.2024, prin decizia nr.117/24, Consiliul pentru egalitate a concluzionat ca reclamanta, prin faptul că nu i-a fost oferit răspunsul în limba rusă, pe care o cunoaște și o înțelege, i-au îngrădit realizarea dreptului de a primi răspuns în limba adresării pe criteriul de limbă, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, 12 alin. (1), 15 alin. (4) din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct.61, 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr.298/2012.

Consideră partea reclamantă că examinând în contradictoriu materiale acumulate la dosar, declarațiile părților făcute în cadrul ședinței de audieri și raportându-le la circumstanțele speței, Consiliul pentru egalitate a stabilit faptul că, audiența organizată de CNAS la 19.04.2024, la care a participat reclamanta, s-a desfășurat în limba rusă. În cadrul audienței, reclamanta, abordând probleme referitor la pensia sa, a pus întrebări reprezentantului CNAS în limba rusă și ca urmare i s-a remis răspunsul nr.T-3675/24 din 16.05.2024, perfectat în limba română. Consiliul a mai reținut faptul că, Tanasii Raisa, primind răspunsul în română, de fapt, se compară cu alte persoane care au primit răspuns în limba adresării. Prin urmare, Consiliul a constatat că tratamentul discriminatoriu mai puțin favorabil a fost determinat de criteriul de limbă.

Reieșind din circumstanțele descrise mai sus, reclamanta a solicitat încasarea de la autoritatea pârâtă CNAS, în beneficiul său, a sumei de 20 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral pentru tratament discriminatoriu față de aceasta pe criteriu de limbă.

În motivarea admiterii cererii înaintate, reclamanta a mai indicat că, atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D.H. și alții contra Republicii Cehe par.82-84, par.

177, cauza Chassagnou și alții contra Franței par.91-92, Timishev contra Rusiei par.57), prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.

La caz, subliniază că, a prezentat fapte concludente și suficiente, care indică asupra următoarelor elemente constitutive: a. Existența unui tratament mai puțin favorabil (în speță excludere, deosebire, restricție) în exercitarea unui drept recunoscut de lege; b. Aplicat în comparație cu alte persoane (în speță, un grup de persoane participante la audiență), cu care se află în situație comparabilă; c. Existența unui tratament discriminatoriu pe criteriu de limbă, în baza unui criteriu protejat.

Face referire reclamanta la prevederile art. 10 alin. (1) Cod administrativ, conform căruia, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În conformitate cu art. 11 alin. (1) Cod administrativ, acte defavorabile sunt acte care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Reclamanta mai declară că, este afectată moral prin aplicarea unui tratament discriminatoriu față de alte persoane participante la audieri în cadrul ședinței la sediul CNAS. Suferințele sale, prin umilință și stare de anxietate le apreciază în suma de 20 000 lei, atingând gradul de suferințe psihice și fizice suferite în urma unui tratament discriminatoriu aplicat acestea de către reprezentanții CNAS.

Învederează că, conform art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin „acțiune” sau „omisiune”.

Invocă și prevederile art. 2006 alin. (1) și (2) Cod civil, potrivit căruia, (1) prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave. (2) Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin. (1).

Notează că, conform art. 20 Cod Civil, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid

instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În baza celor expuse, călăuzindu-se de prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 116 din 19.07.2018 (în vigoare la 1 aprilie 2019), reclamanta consideră că cererea este întemeiată și urmează a fi admisă pe deplin.

Soluția procesuală a instanței de fond ce constituie obiect al recursului.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 25 aprilie 2025, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Tanasii Raisa împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Consiliului Național de Asigurări Sociale privind constatarea încălcării dreptului și obligarea achitării prejudiciului moral, în temeiul art.207 alin.(2) lit. f) Cod administrativ.

Argumentele recurentului vis-a-vis de pretinsele încălcări.

Invocînd ilegalitatea încheierii instanței de fond, la data de 12.05.2025, Tanasii Raisa, prin intermediul reprezentantul său, avocatul Corjan Angela a înaintat recurs asupra acesteia, apreciind ca fiind ilegal actul judecătoresc contestat.

În susținerea cererii de recurs, reprezentantul recurentei a reiterat circumstanțele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată, menționând că, prima instanță eronat a conchis asupra inadmisibilității acțiunii, or, reieșind din revendicările formulate, acțiunea promovată în instanță este una în constatare, în corespundere cu art. 206 lit. d) Cod administrativ, prin care s-a solicitat constatarea existenței/inexistenței unui raport juridic sau a nulității actului administrativ individual sau a unui contract administrativ.

Face referire recurenta, la prevederile art. 22 Cod administrativ, în virtutea căruia, autoritățile publice și instanțele de judecată competente, cercetează starea de fapt din oficiu.

Cu referire la faptul că, autoritatea pârâtă a contestat Decizia Consiliului de Egalitate al RM nr. 117/24 din 31.10.2024, consideră că, acest fapt nu constituie temei pentru declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă, or, în acord cu art. 261 CPC, este dreptul instanței de a suspenda prezentul proces, până la examinarea în fond a cauzei conexe.

Prin urmare, deoarece CNAS contestă temeinicia Deciziei enunțate supra, constată ca fiind inutilă respectarea procedurii prealabile de solicitare a prejudiciului moral direct de la autoritatea pârâtă.

În acest context, solicită recurenta admiterea recursului, anularea încheierii primei instanțe, cu remiterea cauzei în prima instanță pentru examinare.

<u>Verificarea întrunirii condiţiilor de admisibilitate a recursului.</u>

În conformitate cu reglementările art. 241 alin. (1), (3) Cod administrativ, încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit prevederilor art.242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătoreşti se depune motivat la instanţa de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătoreşti, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntîrziat recursul împotriva încheierii judecătoreşti împreună cu dosarul judiciar instanţei competente să soluţioneze recursul.

Articolul 236 Cod administrativ, prevede expres că instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special cînd:

a) hotărîrea în fond nu poate fi contestată cu apel;

b) apelul este depus în mod repetat;

c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1);

e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2);

f) cererea de apel nu corespunde cerinţelor stabilite la art.233 alin.(1) şi (2) şi art.234 alin.(1) şi apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată.

Respectiv, aplicând principiului simetriei juridice, care implică abordarea subsumară a Codului administrativ, criteriile de admisibilitate a apelului, reglementate conform art.236 Cod administrativ sunt aplicabile în cadrul procedurii de contestare cu recurs a încheierilor instanțelor de fond.

Completul judiciar a constatat cu certitudine faptul că, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 25 aprilie 2025 a fost comunicată părților la proces la data de 29.04.2025, iar cererea de recurs a fost depusă la 12.05.2025.

Pornind de la analiza curgerii termenilor detaliaţi supra, Completul judiciar concluzionează despre faptul că recursul declarat de Tanasii Raisa a fost depus în interiorul termenul legal. Recursul depus conține motivarea temeiurilor de fapt și de drept pe care recurenta își întemeiază pretențiile.

În condițiile descrise mai sus, în temeiul reglementărilor art. 233; 236; 241 Cod administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a recursului în cauză, motiv din care acesta urmează a fi judecat în fond.

<u>Aprecierea instanţei de recurs a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil situaţiei litigioase:</u>

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, în coraport cu cadrul legal aplicabil raportului juridic litigios, Colegiul consideră că recursul urmează a fi respins ca neîntemeiat, din următoarele motive.

Conform art. 192 alin. (1) Cod administrativ, pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ la curţile de apel şi la Curtea Supremă de Justiţie se instituie complete şi/sau colegii specializate de judecători.

Potrivit art. 194 alin. (1) Cod administrativ, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

Potrivit art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinînd recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces.

Conform art. 243 alin. (3) Cod administrativ**,** decizia prin care se soluţionează recursul împotriva încheierii judecătoreşti se motivează în scris.

Materialele cauzei denotă că, prin prezenta acțiune, promovată în instanța de contencios administrativ la data de 21.01.2025, Tanasii Raisa a solicitat: ***constatarea încălcării în continuare a dreptului său de a primi răspuns în limba solicitată (rusă), de la CNAS - drept recunoscut prin Decizia Consiliului pentru Egalitate nr.117/24 din 31.10.2024 și obligarea CNAS să achite reclamantei Tanasii Raisa suma de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.***

Prin încheierea contestată cu recurs, instanța de fond a conchis asupra inadmisibilității revendicărilor formulate de Tanasii Raisa, în temeiul art.207 alin.(2) lit. e), f) Cod administrativ.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a reținut că, reclamanta nu a respectat procedura prealabilă instituită de lege, respectiv nu s-a adresat cu cerere de constatare către autoritatea publică, prin care să solicite emiterea unei decizii în limba rusă, dar s-a adresat direct în instanța de judecată, solicitând constatarea repetată a aceleași încălcări, stabilite deja prin decizia nr.117/24 din 31.10.2024 a Consiliului pentru egalitate, ne fiind indicată revindecarea unui drept propriu al reclamantei, lezat prin actul administrativ/activitatea administrativă a Casei Naționale de Asigurări Sociale, precum și faptul că, de către reclamanta Tanasii Raisa, nu a fost exercitat remediul extrajudiciar, prin adresarea anterioară către autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

Instanța de recurs apreciază ca fiind insuficient de relevantă această motivare, invocând însă următoarele motive care vin să completeze și fundamenteze concluzia despre inadmisibilitatea prezentei acțiuni;

Astfel în acțiunea înaintată reclamanta Tanasii Raisa formulează una din cerințe cu referire la :

- constatarea încălcării, în continuare a dreptului reclamantului de a primi răspuns în limba solicitată, rusă, de la CNAS, drept recunoscut prin Decizia nr.117/24 din 31.10.2024 Consiliului pentru Egalitate;

În conformitate cu reglementările art. 206 al.(1) lit.d) CA o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare)

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanţa verifică din oficiu dacă sînt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alin. (2) al art. 207 Cod administrativ indică că, acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă **în special** cînd: (…).

Astfel, sintagma din textul legal enunţat „în special” denotă caracterul neexhaustiv a temeiurilor de inadmisibilitate prevăzute de art.207 alin.(2) Cod Administrativ, fapt care obligă, în redacţia art.207 alin.(1) din Codul Administrativ, ca instanţa de judecată în procedurile de contencios administrativ să releve orice alt temei de inadmisibilitate reglementat expres sau implicit de legislaţia în vigoare.

Cu referire la primul temei de inadmisibilitate, reținut de către instanța de fond, și anume – *lipsa unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă*, Completul specializat notează că, reieșind din conținutul cererii de chemare în judecată, se atestă că, la data de 19.04.2024, în urma audienței desfășurate la sediul Casei Naționale de Asigurări Sociale în care s-a abordat problema corectitudinii stabilirii pensiei reclamantei, a fost emis răspunsul nr.T-3675/24 din 16.05.2024, acesta fiind perfectat în limba de stat.

Nefiind de acord cu răspunsul enunțat, Tanasii Raisa s-a adresat cu o plângere către Consiliul pentru egalitate, invocând discriminarea de către CNAS pe criteriul de limbă, prin faptul că i s-a dat răspuns în limba română la problemele abordate de aceasta în timpul audienței din 19.04.2024, desfășurată în limba rusă, la sediul CNAS.

Din actele cauzei se denotă că, prin decizia Consiliului pentru Egalitate din 31.10.2024, s-a decis: 1. Faptele constatate constituie discriminare directă pe criteriu de limbă în exercitarea dreptului de a primi răspuns în limba adresării; 2. Pentru prevenirea situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă CNAS să identifice mecanisme și mijloace necesare pentru asigurarea respectarea dreptului de a primi răspuns în limba adresării pentru solicitările parvenite în limba rusă ; 3. Reclamanta, în termen de 30 de zile calendaristice de la recepționarea decizii, va informa Consiliul despre măsurile întreprinse sau planificarea pentru implementarea recomandării formulate. 4. Decizia se comunică petiționarului și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md. 5. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, direct la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: *****, str. Kiev, 3, fără respectarea procedurii prealabile.

Completul judiciar atestă că, prin prezenta acțiune, Tanasii Raisa a solicitat constatarea încălcării în continuare a dreptului său de a primi răspuns în limba solicitată (rusă), de la CNAS - drept recunoscut prin Decizia nr.117/24 din 31.10.2024 emisă de Consiliul pentru Egalitate și obligarea CNAS să îi achite reclamantei Tanasii Raisa, suma de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Consecvent, reieșind din conținutul revendicărilor formulate în acțiune, se constată că, recurenta/reclamanta Tanasii Raisa, a solicitat constatarea încălcării de către CNAS a dreptului său de a primi răspuns în limba rusă, astfel solicitând constatarea repetată a aceleași încălcări, stabilite deja de către Consiliul pentru egalitate, prin Decizia nr.117/24 din 31.10.2024.

Prin urmare, reieșind din faptul că, în cadrul unui proces de contencios administrativ se poate formula prin prisma reglementărilor art. 206 al.(1) lit d) CA doar o acțiune în constatare existenței/inexistenței unui raport juridic – cerința formulată în prezenta acțiune de reclamanta Tanasii R. nu poate face obiectul unei acțiuni în contencios administrativ în constatare.

Cu referire la cel de al 2-lea temei de inadmisibilitate a acțiunii, reținut de instanța de judecată, și anume art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, care indică că, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă dacă *nu au fost întrunite condițiile prevăzute la art. 208*, instanța de recurs relevă că, în accepțiunea art. 208 Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În corespundere cu art. 19 Cod administrativ, cererea prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative.

Totodată, art. 162 alin. (1) Cod administrativ, statuează expres că procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Conform art. 164 alin. (1) Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în scris la autoritatea publică emitentă.

Completul judiciar notează că, Codul administrativ, instituie ca principiu obligația respectării parcurgerii succesive a etapelor de intentare a unei proceduri de contencios administrativ, și anume: respectarea procedurii prealabile sau a condițiilor care fac posibilă demararea însuși a procedurii prealabile și care deschid calea legală pentru depunerea acțiunii în contencios administrativ .

Astfel, atât procedura prealabilă, cât și condițiile ce acordă dreptul la nașterea dreptului la acțiunea în contencios administrativ - constituie o garanţie de apărare suplimentară a persoanei afectate print-un act administrativ individual, şi totodată o modalitate de soluționare a diferendului litigios de către însuși autoritatea publică din perspectiva respectării conform art. 21 Cod administrativ a principiului legalităţii activităţii administraţiei publice.

Dreptul la acțiune în procedura contenciosului administrativ, cât și calea de soluționare extrajudiciară a litigiilor respective - ca instituţie juridică, nu reprezintă o simplă formalitate, de aceea orice autoritate publică este obligată să examineze cererea ca un mijloc legal şi efectiv de protecţie a persoanei împotriva intervenţiilor puterii publice prin intermediul actului administrativ individual. De fiecare dată instanţa de judecată verificând legalitatea activităţii administrative a autorităţilor publice efectuează un control judecătoresc efectiv şi asupra legalităţii deciziilor de soluţionare a cererilor prealabile, care în esenţă constituie un tot întreg cu actul administrativ individual.

Cu referire la caz, Completul de judecată atestă că, contrar normelor de drept enunțate supra, reclamanta/recurenta Tanasii Raisa, eronat a depus acțiunea în instanța de judecată, fără a exercita remediul extrajudiciar, prin adresarea către autoritatea publică competentă cu cerere de achitare a prejudiciului material pretins. Or, autoritatea publică pârâtă urma să examineze cererea în cauză și să își expună poziția asupra circumstanțelor invocate.

De asemenea, instanța de recurs va reitera poziția primei instanțe, potrivit căreia, sarcina instanței de judecată este de a verifica legalitatea concluziilor autorității, iar concluziile judecătorului nu se pot întemeia decât *pe motive asupra cărora părțile au avut posibilitatea de a formula observații și au fost obiect de examinare în cadrul procedurii administrative*.

În aceeași ordine de idei, Completul specializat relevă că, prin acțiunea înaintată, reclamanta/recurentă a pretins inclusiv repararea prejudiciului moral cauzat de autoritatea pârâtă, estimat de către aceasta la suma de 20 000 lei.

La acest capitol, Colegiul precizează că, în vederea reparării prejudiciului moral cauzat prin activitatea autorităților pârâte, reclamanta, până la depunerea acțiunii în instanța de judecată, urma să se adreseze cu o cerere în acest sens către autoritatea publică vizată.

Astfel, prin prisma art. 10 alin. (2) Cod administrativ, decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Art. 60 alin. (3) Cod administrativ, statuează expres că, în cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

Din conținutul art. 167 alin. (4) Cod administrativ, se reține că, dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată.

Raportând la caz, constatările faptice descrise mai sus, la reglementările de drept pre-citate, se constată fără echivoc că, pretinzând repararea unui eventual prejudiciu moral Tanasii Raisa nu a depus pe numele Casei Naționale de Asigurări Sociale o cerere, prin care să solicite repararea prejudiciului moral pretins, în privință căreia să fie demarată o procedură administrativă.

Corespunzător, nerespectarea procedurii prealabile, determină indubitabil declararea inadmisibilității acțiunii, inclusiv în partea ce vizează încasarea sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Respectiv, instanța de recurs va aprecia critic alegațiile recurentei, care consideră inutilă parcurgerea căii prealabile de solicitare a prejudiciului moral, or, prevederile legale, la care s-a făcut trimitere mai sus, indică clar asupra necesității și obligativității respectării procedurii prealabile de către un potențial reclamant, în cazul în care acesta pretinde un prejudiciul moral cauzat prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

În lumina celor expuse, Completul de judecată concluzionează că, acțiunea reclamantei nu întrunește condițiile de admisibilitate, iar simpla nemulțumire a reclamantei/ recurente cu soluția adoptată de prima instanță, nu poate constitui motiv de admitere a cererii de recurs, dacă nu este invocat sau dacă din conținutul recursului, nu se reține vreun temei de casare, expres prevăzut de lege. Or, prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Având în vedere cele expuse supra, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată, fără modificări.

În conformitate cu prevederile art.243 alin. (1) lit. b), alin. (3) Cod Administrativ, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

d e c i d e:

Recursul declarat de Tanasii Raisa, prin intermediul reprezentantul său, avocatul Corjan Angela - **se respinge.**

Se menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 25 aprilie 2025.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Cașcaval Andrei

Bostan Angela